

10. Yabancı/ikinci dil öğretiminde farklı yaş gruplarının pedagojisi

Ezgi İNAL*

APA: İnal, E. (2023). Yabancı/ikinci dil öğretiminde farklı yaş gruplarının pedagojisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö12), 114-123. DOI: 10.29000/rumelide.1331484.

Öz

Yabancı/İkinci dil öğretimi hemen her yaştan bireyin çeşitli ihtiyaçları kapsamında başvurdukları geniş bir alandır. Dolayısıyla yabancı/ikinci dil öğrenenlerin yaş gruplarındaki farklılaşma onların ihtiyaçları, öğrenme biçimleri ve buna bağlı olarak uygulanacak programların niteliği, kullanılacak materyalin özellikleri gibi konularda bazı farklılıklar oluşturmaktadır. Bu farklılaşma söz konusu eğitim paydaşlarının hepsi için ayrı bir çerçeve oluşturmakta ve eğitim programları, materyallerin tasarımı gibi konuların yanında özellikle öğreticilerin yeterlikleri üzerine çok yönlü çalışmalar yapmayı gerektirmektedir. Bu kapsamda hangi dilin öğretimi olursa olsun dilin kendi tipolojik özelliklerinin dışında öğretildiği grubun yaş özelliklerinin esas alınmasıyla ve bu konuda her geçen gün gelişen teknoloji ve dönüşen öğretim yöntemleri kapsamında yenilikçi bakış açılarına ihtiyaç duyulmaktadır. Nitel desenle tasarlanan bu çalışmada yabancı/ikinci dil öğrenenlerin yaş gruplarına yönelik bir tasnif yapılarak literatür kapsamında bu yaş gruplarının yabancı/ikinci dil öğretimi çerçevesindeki ihtiyaçları ve uygulama özelliklerine yer verilmiştir. Sonuç olarak bu çalışmanın hem öğrenenlerin öğrenme ortamlarındaki uygulamalara hem de öğreticilerin yeterlikleri kapsamında alan araştırmalarına katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: Pedagoji, yaş grupları, yabancı/ikinci dil öğretimi

Pedagogy of different age groups in foreign/second language teaching

Abstract

Foreign/second language teaching is a wide field to which individuals of almost all ages apply within the scope of their various needs. Therefore, the differentiation in the age groups of foreign/second language learners creates some differences in terms of their needs, learning styles and accordingly the quality of the programmes to be implemented and the characteristics of the materials to be used. This differentiation creates a separate framework for all of the education stakeholders in question and requires multidimensional studies on issues such as educational programmes, design of materials, and especially on the competencies of teachers. In this context, no matter which language is taught, there is a need for innovative perspectives based on the age characteristics of the group in which the language is taught, apart from its own typological characteristics, and within the scope of developing technology and transforming teaching methods. In this study, which was designed with a qualitative design, a classification was made for the age groups of foreign/second language learners and the needs and application characteristics of these age groups within the framework of foreign/second language teaching within the scope of the literature were included. As a result, this

* Öğr. Gör., İstanbul Aydın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim (İstanbul, Türkiye), ezgiinal1@aydin.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1573-9401 [Araştırma makalesi, Makale kayıt tarihi: 21.06.2023-kabul tarihi: 20.07.2023; DOI: 10.29000/rumelide.1331484]

study is expected to contribute both to the practices in the learning environments of learners and to the research in the field within the scope of the competences of the instructors.

Keywords : Pedagogy, age groups, foreign/second language teaching.

Giriş

Yabancı/ikinci dil öğretilimi farklı yaş gruplarından bireyler için tasarlanan öğrenme deneyimlerini barındıran geniş bir araştırma alanıdır. Yeni bir dil öğrenme sürecinin kişiler için nedenleri ve sonuçları öğrenen profillerinin doğru tespiti ile analiz edilebilir ve ihtiyaçlar doğrultusunda istendik düzeyde çözümler ve yenilikler ortaya konulabilir.

Öğrenenlerin ihtiyaçlarından hareketle tasarlanacak yabancı/ikinci dil öğretilimi derslerinde etkili uygulamalar gerçekleştirebilmek mümkün olacaktır. Bu bağlamda farklı yaş gruplarından söz ederken bu yaş gruplarının bilişsel, gelişimsel ve sosyo-duygusal özelliklerini göz önünde bulundurmak oldukça önemlidir. Birbirleriyle ilişkili ve hemen her dönemde sürekli alışveriş halindeki bu özellikler, bireylerin farklı yaşlarda edindikleri deneyimleri doğrudan etkilemekte ve/veya bu deneyimlerden etkilenmektedir. Dolayısıyla her yaşta bireyin profili hakkında bilgi sahibi olmak ve ders tasarımlarını buna göre şekillendirmek öğreticiler açısından büyük öneme sahiptir.

Yabancı/ikinci dil öğrenen farklı yaş gruplarındaki kişilerin bilişsel, gelişimsel ve sosyo-duygusal özellikleri hakkında bilgi sahibi olan öğreticilerin eğitimin her aşamasında ve dil becerilerinin geliştirilmesine yönelik yapacakları uygulamalarda önemli bir farkındalıkla öğretim sürecinde yer alacaklarını söylemek yanlış olmayacaktır. Nitekim öğrenci odaklı oluşturulan tüm programların yahut ders tasarımlarının geliştiricisi, materyal tercihinin ve uygulama çeşitliliğinin sorumlusu doğrudan öğreticilerdir. Öğreticiler sınıf içi ve sınıf dışı ortamlarda yer alan dilsel unsurların öğrenenler üzerinde en fazla faydayı sağlayacağına yönelik noktalarda da öğrencilerine rehberlik ederler. Bu bağlamda öğreticiler öğrenen profilleri hakkında bilgilere ne kadar derinlemesine hâkim olurlarsa öğrenme süreçlerinde o kadar istendik sonuçlar elde dilmelerini sağlayabilirler.

Bu çalışmada yabancı/ikinci dil öğrenenlerin yaş gruplarına yönelik bir tasnif yapılarak literatür kapsamında öğrenenlere ait yaş gruplarının yabancı/ikinci dil öğretilimi çerçevesindeki ihtiyaçları ve uygulama özelliklerine yer verilmiştir. Bu kapsamda çalışmanın hem öğrenenlerin öğrenme ortamlarındaki uygulamalara hem de öğreticilerin yeterlikleri kapsamında alan araştırmalarına katkı sağlaması amaçlanmıştır. Araştırmada "Yabancı/İkinci dil öğretiminde farklı yaş gruplarının pedagojisi nasıldır?" sorusuna cevap aranmıştır.

Yöntem

Araştırma, nitel desende tasarlanmıştır. Nitel desendeki çalışmalar, olgu ya da olayları derinlemesine incelemeyi sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu bağlamda ilgili çalışma için veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi veri analizi yöntemi olarak ise içerik analizi tercih edilmiştir. Araştırmada, alan araştırmaları çerçevesinde literatür taranarak ilgili çalışmaların içeriğinden hareketle çocuklara, gençlere, yetişkinlere ve yaşlılara yönelik yabancı/ikinci dil öğretilimi süreçlerindeki temel ilkelere yönelik bazı sonuçlara ulaşılmıştır.

Yabancı/ikinci dil öğretiminde yaş grupları

Yabancı/ikinci dil öğretimine yönelik olarak genellikle çocuklar ve yetişkinlere yönelik temel ayrımlar yapılmakta ve bu kapsamda ders tasarımları hazırlanmakta, materyaller geliştirilmektedir. Fakat özellikle insanın bilişsel, gelişimsel ve sosyo-duygusal süreçleri düşünüldüğünde bu dönemlerin çocukluk ve yetişkinlik gibi genel adlandırmaların dışında daha fazla dönemden oluştuğu ve ilgili dönemlerin de bazı temel farklılıklara sahip oldukları görülür. Kuramsal çerçevede bu yaş dönemleri şöyle ifade edilmektedir:

Bebeklik (Doğumdan 24 aya kadar)	İlk Çocukluk (2-5 yaş)	Orta ve İleri Çocukluk (6-11 yaş)	Ergenlik (11-21 yaş)	İlk Yetişkinlik (20-30 yaş)	Orta Yetişkinlik (40-60 yaş)	İleri Yetişkinlik (60 yaş ve sonrası)
-------------------------------------	---------------------------	--------------------------------------	-------------------------	--------------------------------	---------------------------------	--

Şekil 1. Gelişim süreçleri ve dönemleri (Santrock, 2019: 16)

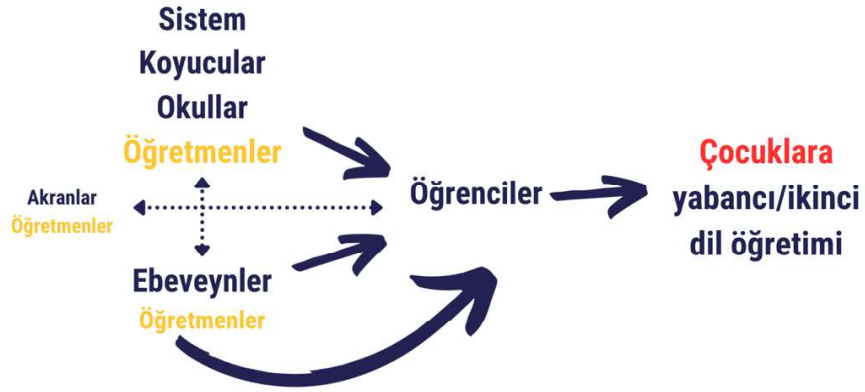
Şekil 1’de yer alan gelişim süreçlerinin genellenebilir özellikleri olsa da özellikle ileri çocukluk ve ergenlik dönemleriyle birlikte bireylerin gelişimsel süreçleri bazı zaman kaymaları ile farklılık gösterebilmekte fakat aynı ardışık sırayla gerçekleşmektedir. Bu bağlamda düşünüldüğünde doğumdan 10-11 yaşa kadar olan süreç çocukluk, 12 yaştan 20’li yaşların başına kadar ergenlik ve 30’lu yaşlara kadar ilk yetişkinlik; 30’lu yaşlardan itibaren de orta yetişkinlik ve özellikle 65-70’li yıllardan sonrası ileri yetişkinlik olarak ifade edilmektedir. Özellikle ileri yaş gruplarındaki geçişkenliği ve esnekliği; günümüzde teknolojinin gelişmesi, insanların yaşam tarzlarında iyileştirme imkânı bulabilmeleri ve kimi sosyal trendler etkilemektedir. Söz konusu gelişim süreçleri göz önünde bulundurulduğunda yabancı/ikinci dil öğretimi açısından dört temel yaş grubundan söz etmek mümkündür:

Tablo 1. Yabancı/İkinci Dil öğretiminde yaş gruplarının tasnifi

Doğumdan 11 yaşa kadar	Bebeklik + Çocukluk
12-30 yaş	Ergenlik + Gençlik
30-65 yaş	Yetişkinlik
65 yaş ve sonrası	Yaşlılık

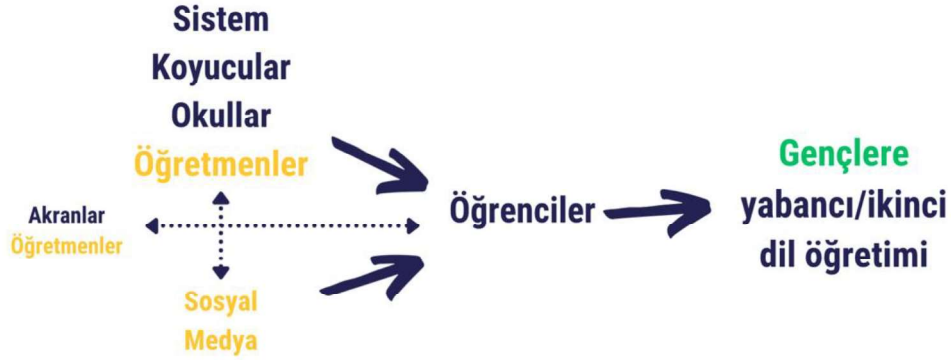
Tablo 1 incelendiğinde söz konusu gruplarda yer alan bireylerin gelişimsel özelliklerinin yanı sıra sosyal ve kültürel ortamlarda benzer ihtiyaçlarla bulunabileceklerini, yine benzer ihtiyaçlara dönük olarak yabancı/ikinci dil öğrenmeyi tercih edecekleri düşünülebilir. Dolayısıyla tablo 1’de yer alan yaş gruplarının özelliklerine yönelik gerçekleştirilecek öğrenme süreçlerine yönelik analizler, betimsel bir çerçevede sunacaktır.

Çocukların yabancı/ikinci dil süreçleri üzerinde ebeveyne bağlılık ve ebeveynlerin karar mekanizması olarak eğitimde ön planda olduklarını söylemek mümkündür. Dolayısıyla çocuk gruplarında yabancı/ikinci dil öğretiminde öğrenen performanslarının değerlendirilmesinde içinde buldukları özellikler ve bu özelliklere uygun materyaller hazırlanması önemli bir zorunluluktur. Aynı zamanda çocuklara dil öğretim süreçlerinde oyun uygulamalarının işe koşulması da yabancı/ikinci dil öğretiminin sürdürülebilirliği ve kalıcılığı bakımından gereklidir.

Şekil 2. Çocuklara yabancı/ikinci dil öğretimi paydaşları¹

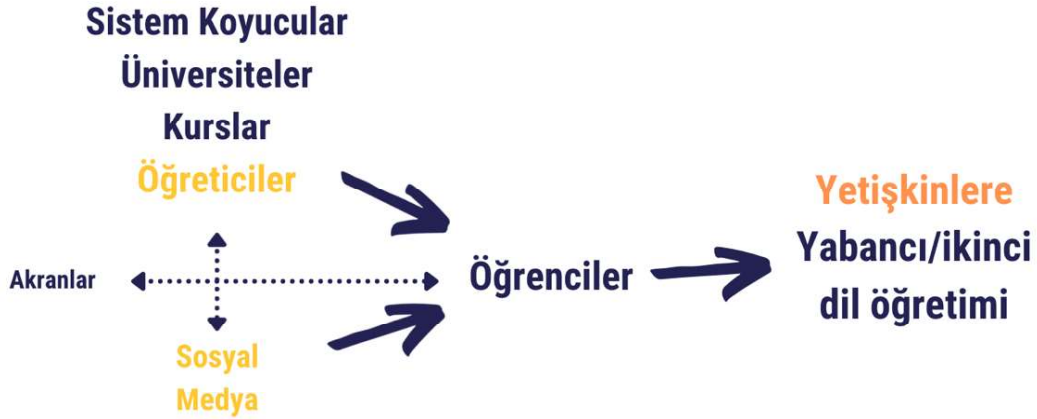
Çocukluk döneminde birey, bebeklik döneminin hemen ardından artık okula hazır döneme girer yönergelerle, harflerle zihninde anlam ilişkileri oluşturabilir, onları tanır; sonraki süreçte de okul eğitimi ile temel okuma yazma eğitimini tamamlar (Santrock, 2019: 17). Bu süreçte ve eğer varsa çocuğun eğitim aldığı okul öncesi dönemde çocuk, okul kültürü ve kurallarıyla da tanışır. Sistem koyucular, okullar ve öğretmenlerin oluşturduğu grubun yanı sıra akranlar ile ebeveynler de çocukların yabancı/ikinci dil öğrenme süreçlerinde etkin rol oynarlar. Çocukların genellikle akranlarıyla sosyalleştikleri ve dil gelişimlerinde okul öncesi eğitimde (Cummins, 2016), sonrasında da okul ortamında akranların birbirinden öğrendikleri pek çok bilgi alışverişi aşaması okul içinde ve yabancı/ikinci dil öğretimine yönelik derslerde gerçekleştiğinden öğreticilerin bu süreçlere olan etkisinden söz edilebilir. Buna ek olarak ebeveynler ile iletişimsel süreçleri genellikle okullar ve okul içi uygulamalar aracılığıyla sağlanan öğreticiler burada da işlevsel bir role sahiptirler. Fakat her ne ölçüde olursa olsun yabancı/ikinci dil öğrenen çocuk gruplarının dil öğrenme motivasyonları yalnızca temel ihtiyaçlarını gidermeye yönelik bir çözüm ya da eğlenceli bir oyunda kendisine yer bulmanın ötesine geçemediğinden çocuk gruplarında çocuğun kendisi kadar karar mekanizması olan ebeveynler de kritik bir öneme sahiptir. Sonuç olarak ebeveynlerin öncelikli sorumlu olduğu “bu dönemde değişikliğe uğrayan her şart ve yaşanan her durum çocuğun fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimini etkilemektedir” (İnal ve Çakır, 2021: 165). Bu süreç de doğrudan dilsel süreçleri etkileyeceğinden ebeveynler bu bakımdan da çocuğun dil gelişim süreçlerinde ve/veya yabancı bir dil öğrenmesinde diğer paydaşlara nazaran çok daha önemli ve aktif bir yere sahiptir.

¹ Çalışmada yer verilen Şekil 2, Şekil 3, Şekil 4 ve Şekil 5 farklı kaynaklardaki bilgilerin bir araya getirilmesiyle yazar tarafından oluşturulmuştur (Gerrig & Zimbardo, 2012; Santrock, 2019).

Şekil 3. Gençlere yabancı/ikinci dil öğretimi paydaşları

Çocukluk döneminin hemen ardından ortaya çıkan ergenlik süreci belirgin fiziki değişikliklerin yanında düşüncelerde mantıksal, soyut ve idealist süreçlerin ortaya çıktığı bir dönemi ifade etmektedir (Sanrock, 2019: 17). Çocukluk dönemiyle ardışık bir süreç olsa da özellikleri ve ihtiyaçları bakımından çocukluk döneminden daha farklı bir profil çizen ergenlik süreci gençlik döneminin ilk basamaklarını oluşturmakta çocukluktan yetişkinliğe köprü görevi görmektedir. Bu dönemde okul ortamında sorumluluk ve karar verme mekanizmaları yavaş yavaş ebeveynlerden öğrenenin kendisine geçmekte bu dönemin devamında ifade edilen ilk gençlik döneminde kariyer planlaması ve sosyal yaşamdaki çok yönlülük ön plana çıkmaktadır. Tüm bu nedenler genel kapsamda değerlendirildiğinde çocukluk döneminde olduğu gibi sistem koyucular, okullar ve öğretmenlerin bulunduğu kısmın yanında öğretmenler tarafından tasarlanan derslerde gerçekleşebilen akran öğrenmeleri ile ebeveyn desteğinden ziyade sosyal medya etkisinin yabancı/ikinci dil öğrenme süreçlerinde önemli bir yere sahip olabileceğini söylemek mümkündür. Nitekim bu dönemde bireyselleşen ve görece kendisi karar mekanizması olan gencin, herhangi bir dili öğrenmek için hissedeceği motivasyonun nasıl bir çerçevede oluştuğu ve ders tasarımının nasıl bir kapsamda sunulduğu oldukça önemlidir. Nitekim bu sunuş, söz konusu dönemde akademik kariyer, gelecekteki iş olanaklarını artırmaya hazırlık, sosyal etkileşim, yeni bir ülkeye uyum gibi çeşitli nedenlerle öğrenilen yabancı/ikinci dili öğrenme deneyimini doğrudan etkileyecektir.

Şekil 4. Yetişkinlere yabancı/ikinci dil öğretimi paydaşları

Yetişkinlik dönemi esasında ilk yetişkinlik dönemi olarak adlandırılan 20'li yaşların başından 30'lu yaşların sonuna dek devam eden bir süreçle başlar. Fakat ergenlik döneminin 20'li yaşların ilk yıllarında da sürebilmesi, bireylerin sosyal olarak da henüz bu yaş aralıklarında yükseköğretim ve iş arama gibi durumlar ile mücadele süreçlerinin olması yani çoğunlukla yerleşik yaşam rutinlerine sahip olmamaları ve belirli hedefler doğrultusunda yaşamlarına şekil verme çabaları, bireylerin yetişkinliklerinin ilk yıllarında ergen grupların ihtiyaçlarına benzer bir profil çizdiklerini gözler önüne sermektedir. Bu bağlamda yetişkinlerin yetişkinliğe adım atarken ergenlerden tek farkı kişisel ve ekonomik bağımsızlık kazanma süreçlerini daha aktif gerçekleştirebilmeleridir ve/veya bunu gerçekleştirmeye yakın olmalarıdır. Sonraki yaşlarda ise yetişkin yaşamında yer alan genel özellikler ile bireyler, kişisel ve sosyal sorumluluk alanlarını genişletirler (Santrock, 2019: 17). Dolayısıyla artık çocukluk ve gençlik özelliklerinden sıyrılarak toplumda daha güçlü söz sahibi olan yetişkinlerin eğitimi anlamına gelen andragoji kavramı karşımıza çıkar. Yetişkin eğitiminin temel unsurlarını öne çıkaran ve yetişkin ihtiyaçlarına yönelik önemli bir kavram olan andragojinin öğretmenler tarafından bilinmesi ve öğretmenlerin öğretim tasarımlarını bu kapsamda geliştirmeleri önem arz eder.

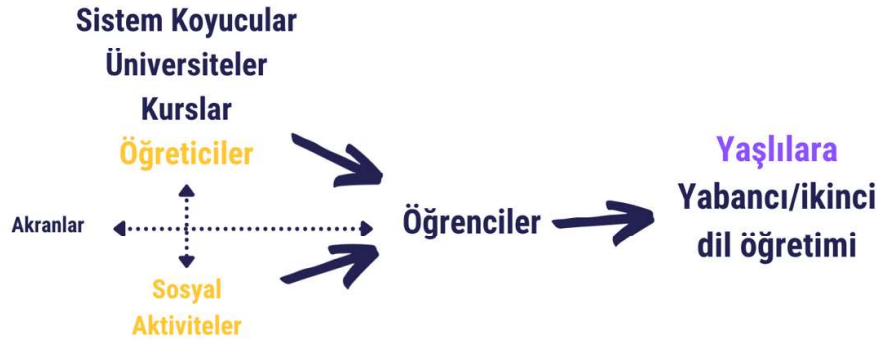
Andragoji kavramı incelendiğinde en genel ifadeyle yetişkinlerin ihtiyaçları ve deneyimleri kapsamında tasarlanmış profesyonel eğitimlerin tümü olarak tanımlanabilir (Akın, 2014). Bu bağlamda yabancı/ikinci dil öğrenen yetişkin için tasarlanacak eğitimler doğrudan andragojinin konusu içinde yer alır. Nitekim sınıf içi tutumlardan hazırlanacak materyallere kadar bu kavramın işe koşulması yetişkin eğitiminin niteliğine de katkı sağlayacaktır.

Knowles (1996 akt. Akın, 2014: 286), andragoji yani yetişkin eğitiminde altı temel varsayımdan söz eder:

- Bilme gereksinimi
- Sorumluluk
- Öğrenen deneyimi
- Hazır oluş
- Yönelim

- GÜDÜLENME

Söz konusu hususlar incelendiğinde yetişkin gruplarda yabancı/ikinci dil öğretim süreçleri de açıkça ortaya çıkmaktadır. Yetişkin gruplarının yabancı/ikinci dil öğrenme deneyimlerinin sistem koyucular ve okulların yanı sıra, üniversiteler ve/veya özel kurslar sorumluluğunda gerçekleştiği görülür. Söz konusu süreçte pedagojik formasyona sahip öğretmenlerin, üniversitelerdeki öğretim görevlilerinin, alan uzmanlarının dışında farklı alanların uzmanlarının da yetişkinlere yabancı/ikinci dil öğrettikleri bilinmektedir. Bu kapsamda genel eğitim sisteminin dışında yetişkinler kendi sorumluluk ve şartları çerçevesinde farklı nedenlerle akranlarından ya da sosyal medyadan da herhangi bir profesyonel yardım almadan dil öğrenebilmektedir. Dolayısıyla andragoji ilkeleri kapsamında yetişkinlerin beklentilerine yanıt veren bir öğretim tasarımı oluşturmak bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır.

Şekil 5. Yaşlılara yabancı/ikinci dil öğretimi paydaşları

Gelişim süreçlerinde ileri yetişkinlik olarak adlandırılan ve bugün genellikle 65 yaş ve sonrası için ifade edilebilecek yaşlılık süreci, bireyin yetişkinlik dönemindeki sorumlulukların yoğunluğundan biraz daha uzaklaşarak fiziksel, bilişsel ve sosyal anlamda yeni rollere hazırlanma dönemidir (Santrock, 2019: 17). Bu bakımdan yaşlıların yabancı/ikinci dil öğrenme süreçleri okul, iş bulma, mesleki yeterlilikleri ve sorumlulukları artırma gibi unsurların dışında zihinsel aktiviteleri sürdürebilme, sosyalleşme, sonraki nesillerle iletişim kurma, kültürel olarak gelişme gibi nedenlerle gerçekleşmektedir. Dolayısıyla öğrenim deneyimlerinin söz konusu nedenlerden hareketle kendi yaşam gerçeklikleriyle oluşturulacak ders tasarımlarının oluşturulabilmesi oldukça önemlidir.

Yaşlılar, ayrıca tüm bu gruplarda olduğu gibi herhangi bir nedenle yeni bir ülkeye göç etmeleri nedeniyle ve buna bağlı topluma uyum sağlama gereksinimiyle de dil öğrenme ihtiyacı hissedebilirler. Bu kapsamda yaşlıların dil öğrenme süreçlerinde onlara profesyonel destek verecek sistem koyucular, üniversiteler, özel kurs merkezleri ve yaygın eğitim kurumlarının yanında akranlarıyla kaliteli vakit geçirebilecekleri sosyal ortamlar da dil öğrenimini destekleyici unsurlar olacaktır. Yaşlıların yabancı/ikinci dil öğrenme süreçlerinde sosyalleşme ilkesi ihmal edilmemesi gereken önemli bir nokta olarak dikkat çekicidir.

Tartışma, sonuç ve öneriler

Türkçe öğrenenlerin profilleri ile ilgili literatürde farklı çalışmalar bulunmaktadır (Boylu ve Çangal, 2014; Alyılmaz, 2018; Kurt, 2020; Demir, 2022). Araştırmalarda çocuklara ve yetişkinlere yönelik başlıklara sıklıkla karşılaşıldığını yanında gençlere ve yaşlılara yönelik yabancı/ikinci dil öğretimi

kapsamında pedagojik analizlerin eksik olduğu görölmektedir. Söz konusu bağlamda özellikle çocuklara yabancı/ikinci dil olarak Türkçe öğretimi araştırmalarının Suriyeli çocuklara odaklandığı görölmektedir (Ayrkırı, 2017; Erdem, 2017; Moralı, 2018). Bunun yanı sıra yaş gruplarıyla ilgili gerçekleştirilen farklı disiplinlerin yabancı/ikinci dil öğretimine katkıları (Saka, 2014; Karadağ ve Göçer, 2018; Tanrıkulu ve Koyuncu, 2020; Tanrıkulu ve Sömek, 2020; İnal, 2021), karşılaştırımalı çalışmalar (Onursal, 2019) ve kültürlerarası pedagoji çalışmaları (Temur ve Demir, 2021) alanyazındaki eksiklikleri gidermek adına önemli adımlar olsa da yabancı/ikinci dil öğretiminin diğer yaş grupları ve öğrenme süreçlerinin diğer boyutları üzerine yapılmış çalışmalar olmadan söz konusu çalışmalar, tek başına yeterli değildir.

Bu araştırmada, öğrenen profillerinin birbirinden oldukça farklı özelliklere sahip olduğu bilişsel, gelişimsel ve sosyokültürel perspektiflerle sunulmaya çalışılmış, öğrenme süreçlerinin genel çerçevesi sunulmaya çalışarak ihtiyaçlarının genel özellikleri vurgulanmıştır. Akın (2014)'ın belirttiği gibi çocukların ve bu çalışmada sunulan nedenler çerçevesinde gençlerin eğitim süreçlerinde pedagoji ilkelerinden; yetişkinlerin ve yaşlıların eğitim süreçlerinde andragoji ilkelerinden yararlanmak gerekmektedir. Dolayısıyla eğitim tasarımlarını ortaya koyan öğreticilerin söz konusu yaş grupları arasındaki farklılıklara yönelik farkındalık geliştirmeleri önemli bir unsur olarak görünmektedir. Nitekim bu kapsamda yabancı/ikinci dil öğreticilerinde bulunması gereken yeterlikler, Durmuş (2019) tarafından şöyle sıralanmaktadır:

- Hedef dilde yeterlik
- Alan bilgisinde yeterlik
- Öğretmen yetiştirme programlarında aktarılan bilgilerde yeterlik
- Genel iletişimsel yeterlik
- Asgari düzeyde bir araç dil bilme
- Tipolojik olarak diller ve dil öğretimi
- Kültürel içeriklerin belirlenmesi ve sunumu
- Öğreticinin kimliği ve bağlamsal bilgilere sahip olabilme
- Öğrenci odaklı öğretim
- Dil öğretiminde teknoloji uygulamalarından etkin yararlanabilme
- Meslekte uzmanlaşabilme
- Uygulamalardan kuramsal bilgi üretebilme
- Öğretim topluluğunun etkin bir üyesi olabilme
- Pedagojik muhakeme becerisi ve karar verme.

Yukarıdaki maddeler incelendiğinde öğreticilerin yeterliliklerine yönelik geniş bir yeterlilik çerçevesi oluşturulduğu görölmektedir. Bu bağlamda öğreticilerin temel yeterlilikleri hem bilgi düzeyinde hem de

sezgisel olarak iletişimsel süreçleri yönetebilme becerisinin gelişmiş olması olarak öne çıkmaktadır. Bu nedenle yukarıdaki listeye öğreticiler için “andragojiye yönelik farkındalık” maddesinin de eklenmesi ve yabancı/ikinci dil öğreticilerine yönelik hazırlanan programlarda bu konuya da yer verilmesi önemlidir.

Hemen her yaş grubunun yabancı/ikinci dil öğrenme süreçlerine dair yapılan araştırmaların gerçekçi sonuçları vermesi ve alanyazına beklendiği düzeyde katkı sağlayabilmeleri için öğretmen eğitimlerinde bir dizi yeniliğe ihtiyaç vardır. İlgili öğrenen profillerine yönelik öğretici adaylarının lisans/lisansüstü eğitimleri kapsamında farklı yaş gruplarının öğrenme süreçleriyle ilgili gözlem yapabilmeleri, bu çalışmanın odaklandığı öğrenen gruplarının kendilerine özgü niteliklerini ve ihtiyaçlarını keşfedebilmeleri açısından önemlidir. Bu durumun öğreticilerin mesleki yeterliliklerine katkı sağlayacağı ve yabancı/ikinci dil öğretiminin niteliğini artıracacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Akın, G. (2014). Andragoji Kavramı ve Andragoji ile Pedagoji Arasındaki Fark. *Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences*, 47, (1), 279-300.
- Alyılmaz, S. (2018). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Hedef Kitlenin/Öğrenenin Önemi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7 (4), 2452-2463.
- Aykırı, K. (2017). Sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki Suriyeli öğrencilerin eğitim durumlarına ilişkin görüşleri. *Turkish Journal of Primary Education*, 2, 44-56.
- Boylu, E. ve Çangal, Ö. (2014). Yabancılar Türkçe öğretiminde dil ihtiyaç analizi: İran örneği. *International Journal of Language Academy*, 2(4), 127-151.
- Cummins, J. (2016). *Interview mit Prof. Dr. Jim Cummins*. (Röportajı Yapan R. Benati.) ZMI Magazine.
- Demir, C. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme profillerinin incelenmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi.
- Durmuş, M. (2019). *Dil Öğretiminde Öğretici Yeterlilikleri ve Pedagojik Muhakeme Becerisi*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Erdem, C. (2017). Sınıfta mülteci öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin yaşadıkları öğretimsel sorunlar ve çözüme dair önerileri. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 26-42.
- Gerrig, R. J. & Zimbardo, P. G. (2012). *Psikoloji ve Yaşam* (Çeviri: Gamze Sart). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- İnal, E. (2021). Yabancı/ikinci dil öğretiminde konuşma becerilerinin geliştirilmesine yönelik farklı bir uygulama alanı: Dublaj. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö10), 118-126.
- İnal, E. ve Çakır, M. (2021). Okul öncesi eğitim sürecinde ikinci dil edinimi. İ. Güleç, B. İnce ve H. N. Demiriz (Dü) içinde, *İkidillilik ve İkidilli Çocukların Eğitimi* (s. 135-176). İstanbul: Kesit Yayınları.
- Karadağ, B. F., & GÖÇER, A. (2018). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Drama Yönteminin Akıcı Konuşma Üzerindeki Rolü. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(1), 431-446.
- Kurt, E. (2020). *Çocuklara Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi (6-11 ve 12-15 Yaş)*. Adana: Karahan Kitabevi.
- Moralı, G. (2018). Suriyeli Mülteci Çocuklara Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar . *OPUS International Journal of Society Researches*, 8 (15) , 1426-1449.
- Onursal, İ. (2019). Yabancı Dil Öğretimi/Öğreniminde Yaş Etkeni Üzerine Bir Değerlendirme. *Dil Dergisi*, 170(1), 40-53.
- Saka, F. Ö. (2014). Şiirle çocuklara yabancı dil öğretimi. *Dil Dergisi*, (164), 26-38.

- Santrock, John W. (2019). *Yaşam Boyu Gelişim* (Çeviri Editörü: Prof. Dr. Galip Yüksel). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Tanrıkulu, L. & Koyuncu, A. (2020). Erken Yaşta Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çocuk Şarkılarının Değerler Öğretiminde Kullanımı . *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* , 30 (2) , 221-230.
- Tanrıkulu, L., & Sömek, Z. (2020). Erken Yaşta Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çizgi Filmlerin Yeri. *International Journal of Language Academy*, 8(4).
- Temur, N., & Demir, T. (2021). Türkçe Öğretiminde Kültürlerarası Pedagoji ve İletişim. *Studies On Turkish Culture*, 18(22), 12.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayınevi.